

Meedoen is de Soester cultuur

Cultuurvisie gemeente Soest 2016-2020

Onze Visie: Cultuur verbindt.

De maatschappelijke, economische en artistieke waarden van cultuur dragen bij aan de Soester samenleving als geheel. In de gemeente Soest doet iedereen mee, en cultuur heeft een rol om dat te bereiken.

Versie 051015: definitief concept na inspraak

Inhoud

1 Inleiding	3
2 Vertrekpunt	4
Programmabegroting 2015-2018	4
Kadernota 2016.....	4
Coalitieakkoord.....	5
Evaluatie beleidsplan "Buisend Soest"	5
Conclusies rekenkamercommissie (rkc) uit onderzoek Idea	5
Uitgangspunten kadernota en beleidsplan sociaal domein	6
Integraal accommodatiebeleid	6
Wettelijk kader.....	6
Uitgangspunten landelijk cultuurbeleid "Ruimte voor cultuur" (brief regering d.d. 8 juni 2015)	7
3 Wat willen we bereiken: Visie	8
Maatschappelijke waarde van kunst en cultuur	9
Artistieke waarde van kunst en cultuur	10
Economisch waarde van kunst en cultuur.....	10
4 Wat willen we bereiken: Doelstellingen	12
6 Wat mag het kosten	17
7 Conclusie en vervolg: Hoe verder.....	18

1 Inleiding

Meedoen is de Soester cultuur. Het culturele leven in de gemeente Soest kenmerkt zich door een breed aanbod, door diversiteit, door heel veel activiteiten voor iedereen, door heel veel vrijwilligers. Er is veel, en er wordt veel deelgenomen. Voor de toekomst bouwen we daarop voort. Maar er verandert ook veel en dat vraagt ook een bezinning op het huidige. Wat zijn de nieuwe behoeften van de inwoners van Soest en Soesterberg, wat is de nieuwe opdracht aan de gemeenteraad. Daarom een nieuwe visie: WAT willen we. In de gemeente Soest doet iedereen mee naar vermogen. Hierin positioneren we cultuur. En meedoen is meer dan de deelname aan een cursus. Meedoen is ook het organiseren van een evenement of het bij elkaar brengen van middelen om dat evenement te realiseren. Meedoen betekent samenwerken en ondernemen. Meedoen betekent ook genieten, activeren, ontwerpen, creëren, bezoeken, ondersteunen. Meedoen impliceert toegankelijkheid, vindbaarheid, zichtbaarheid.

De culturele sector staat in verbinding met de gemeente Soest als geheel, en dat willen we gezamenlijk de komende jaren versterken. Omdat de waarden van cultuur en kunst uniek zijn en hun effect op andere levensdomeinen hebben, in intrinsieke of meer expliciete mate. Dat hebben we ook nodig en past in onze visie op het sociaal domein: door te verbinden en samen te werken in de basisinfrastructuur willen we preventief inzetten en zo afhankelijkheid voorkomen en zelfredzaamheid bevorderen. De maatschappelijke en economische betekenis van cultuur krijgen meer aandacht, maar niet ten koste van de artistieke waarde.

Deze beleidsnotitie is het resultaat van meedoen: een samenwerking tussen inwoners, gebruikers, niet-gebruikers, liefhebbers, niet-liefhebbers, kenners en niet-kenners, jongeren, ouderen, professionals en amateurs. We hebben elkaar vragen gesteld, naar elkaar geluisterd en onze mening gegeven. De (on)mogelijkheden hebben we benoemd, de feiten geschetst, gewenst en gedroomd. Dat betekent niet dat iedere wens gehonoreerd is of dat iedere betrokkene zich volledig in dit resultaat zal herkennen. Wel betekent het, dat er grote bereidheid en inzet is in Soest om samen te werken aan het culturele leven en de rolverdeling hierin. En dat er vragen zijn, zoals: waarom niet meer activiteiten voor jongeren en waar kan ik eenduidige informatie over het cultuuraanbod vinden.

Samenvattend hebben we voor deze visie dit proces gevolgd:

- Raadsbesluit Startnotitie Cultuurvisie (december 2014) met financieel overzicht culturele sector
- Evaluatie cultuurvisie 2010-2014 "Bruisend Soest, een levendige culturele gemeente" (maart 2015)
- Expertmeeting tussen het culturele veld en de gemeente Soest (19 mei 2015)
- Inwonerspanel (juni 2015)
- Concept-Cultuurvisie inclusief inspraak vanuit het culturele veld (september 2015)
- Behandeling concept- cultuurvisie in de gemeenteraad (november 2015)

Met deze visie kiest Soest een koers die eigen is en toch ook past in het landelijk cultuurbeleid waarvoor Minister Bussemaker in juni 2015 de uitgangspunten aangaf: kwaliteit, innovatie en verbinding. Het belang van cultuur verwoordde zij hierbij als volgt: "De kracht van cultuur is om ons de werkelijkheid met andere ogen te laten zien (.) De kracht van cultuur, en dat bepaalt voor mij ook de publieke waarde ervan, gaat altijd verder dan mooi of lelijk, verder dan vrijetijdsbesteding en verstrooiing."

Dit visiedocument geeft aan WAT we gezamenlijk gaan doen, maar nog niet HOE we het gaan doen. En welke prestatiecriteria we formuleren. Dat komt in het uitvoeringsplan. We gaan samen met het werkveld vormgeven aan onze doelstellingen. De visie is er, en samen met het uitvoeringsplan hebben we straks de opdracht aan onszelf verhelderd en geconcretiseerd: wie levert welke bijdrage en welke bijdrage mag van de gemeente worden verwacht.

2 Vertrekpunt

Wij

Cultuur wordt niet in het gemeentehuis gemaakt maar in de samenleving. Het cultuurbeleid maken we in de Soester samenleving als geheel, omdat we ons gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor de leefbaarheid en het welzijn in Soest.

In de veranderende samenleving (de participatiesamenleving) heeft ieder zijn rol, vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. In een samenleving met partners is de rol van de gemeente steeds meer die van verbinder, of procesbewaker. In deze cultuurvisie is de gemeente geen eigenaar van de visie. Deze is volledig tot stand gekomen in de interactie tussen alle betrokkenen: het culturele veld, de inwoners en de gemeente. Dat maakt ook, dat de visie breed gedragen is. Dus waar in deze visie "wij" staat, wordt ook daadwerkelijk "wij" bedoeld: de inwoners, de gebruikers, de aanbieders en de gemeente.

Dat is een stevig vertrekpunt. Daarnaast heeft de gemeente ook de rol, de wetgeving uit te voeren en de kaders te stellen: wat weten we al, wat is er al en willen we behouden, wat zegt de wet, welke beleidsruimte is er, en wat hebben we geleerd van de vorige beleidsperiode? We schetsen daarom achtereenvolgens:

1. Kader uit programmabegroting Soest 2015-2018
2. Kadernota 2016
3. Coalitieakkoord "Samen voor een vitaal Soest"
4. Financieel kader 2014 voor beleidsveld cultuur
5. Evaluatie vorige beleidsperiode
6. Conclusies rekenkameronderzoek Idea
7. Uitgangspunten beleid sociaal domein, integraal accommodatiebeleid en overige ontwikkelingen
8. Uitgangspunten landelijk Cultuurbeleid 2017-2020

Programmabegroting 2015-2018

In haar programmabegroting 2015-2018 geeft de gemeenteraad een aantal handvatten voor de totstandkoming van een nieuwe cultuurvisie, namelijk:

- behouden en versterken van een goed cultureel klimaat
- stimuleren van culturele participatie door kinderen en jongeren

De rol en de positie van gemeente verandert de komende jaren. Doordat er veel nieuwe taken op de gemeente afkomen zonder voldoende budget voor de uitvoering is er minder budget beschikbaar voor de niet wettelijke taken. De gemeente heeft beperkte wettelijke taken op het gebied van cultuur. In de kunst- en cultuursector zijn ombuigingen nodig. Daarvoor is in Kadernota 2015 aangegeven dat er gefaseerd €150.000 bezuinigd wordt op Idea en dat de subsidie aan de muziekschool (€314.000) binnen een aantal jaar volledig afgebouwd wordt. Deze laatste is overigens versneld gerealiseerd.

De financiële ombuigingen zelf staan dus vast, de precieze invulling ervan wordt mede bepaald aan de hand van de uitgangspunten van deze nieuwe cultuurvisie 2016-2020.

Om de toegang tot kunst, cultuur en muziekonderwijs toegankelijk en laagdrempelig te houden is een budget opgenomen voor compenserende maatregelen binnen welzijn en cultuur. Dit budget kan o.a. ingezet worden om muziekonderwijs in het cultuurprogramma te behouden en het Jeugdcultuurfonds uit te breiden als de vraag hiernaar toeneemt.

Kadernota 2016

In de kadernota 2016 heeft de gemeenteraad vastgesteld wat zij belangrijk vindt voor cultuur in Soest. Ook cultuur en kunst hebben een functie in het bredere sociaal domein waarin het doel participatie naar vermogen is. Deelname aan culturele activiteiten geeft invulling, kan tot ontwikkeling leiden en zo de zelfredzaamheid bevorderen. Daarnaast leidt participatie aan culturele activiteiten tot sociale cohesie en dat kan op andere levensdomeinen een positieve uitwerking hebben. In de nieuwe Cultuurvisie zijn de uitgangspunten van het beleid Sociaal Domein daarom uitgewerkt naar het beleidsveld Cultuur en Kunst."

De gemeenteraad zal in haar programmabegroting 2016-2019 vaststellen wat de financiële middelen zullen zijn en hoe de verdeling van de middelen zal zijn om het doel te bereiken uit de kadernota 2016.

Coalitieakkoord

In 2014 trad het huidige college aan. Het college heeft zijn doelstellingen verwoord in het coalitieakkoord "Samen voor een vitale gemeente Soest". Voor kunst en cultuur wordt het grote en gevarieerd aanbod beschreven omdat de diversiteit voor een groot deel de aantrekkelijkheid van Soest en Soesterberg als woon- en verblijfplaats bepaalt.

De gemeente kan dit niet realiseren zonder de deskundigheid en inbreng van alle betrokken organisaties, en zonder verbindingen te leggen met bijvoorbeeld het sociaal domein. Maar bovenal stemmen we af op de ontwikkelingen van recreatie, toerisme en het integraal accommodatiebeleid.

Evaluatie beleidsplan "Bruisend Soest"

Het beleidsplan "Bruisend Soest, een levendige culturele gemeente" had een geldigheid van 4 jaar tot 1 januari 2015. Het is vervolgens met een jaar verlengd tot en met 2015 vanwege de bezuinigingen die in 2014 zijn opgelegd door de gemeenteraad en door de culturele instellingen ingevuld moesten worden.

De missie in "Bruisend Soest" was, 'een actief cultuurbeleid te voeren dat erop gericht is jong en oud in contact te brengen (en te houden) met kunst en cultuur'. Er zijn specifieke doelgroepen benoemd - jeugd t/m 18 jaar en inwoners met lage inkomens - die op het gebied van cultuurparticipatie een achterstand kennen/kenden.

De visie was als volgt geformuleerd:

"De gemeente Soest vindt dat cultuur een belangrijke bijdrage levert aan een aantrekkelijk woon- en verblijfklimaat in Soest en Soesterberg. Het belang van cultuur voor de samenleving is dat het mensen ontwikkelt én samenbindt. Iedereen moet de kans en gelegenheid krijgen te participeren. Daarom benoemt de gemeente speciale doelgroepen die nu op het gebied van cultuurparticipatie een achterstand kennen.

Het is geen gemeentelijke taak uitvoerend bezig te zijn en zelf culturele activiteiten te organiseren, noch met de operationele inhoud ervan zich bezig te houden. Dat is aan het culturele veld zelf en daarin hebben wij vertrouwen. Wij willen investeren in behoud en uitbouw van de lokale culturele infrastructuur. Concreet betekent dit ondersteuning van het culturele veld bij haar culturele ondernemerschap. Wij werken mee aan een gunstig cultureel klimaat".

Uit de evaluatie van de afgelopen beleidsperiode blijkt dat het beleid is uitgevoerd binnen het gestelde beleidsmatige en financiële kader. Tegelijk is het gelukt om het brede aanbod overeind te houden en de diversiteit te behouden. Dit kon door samen te werken; zowel binnen de culturele sector als tussen gemeente en sector. We noemen dit cultuurtoerisme. Een voorbeeld is Kunstlint in de Lente: samenwerking tussen horeca en kunst, of de Kunstroute: bedrijfspanden stellen zich open voor exposities. Cultureel ondernemerschap bestaat in Soest, in de breedste zin van het woord.

Ook is uit de evaluatie van de afgelopen beleidsperiode gebleken dat op onderdelen stappen zijn gezet op weg naar de doelstelling, maar dat de doelstelling niet volledig is behaald of niet volledig te evalueren valt, omdat scherpere formuleringen nodig zijn om het resultaat te kunnen beoordelen. Het meetbaar maken van de effecten van de inzet van gemeentelijke middelen is in de culturele sector niet altijd gemakkelijk gebleken. Vooral de intrinsieke waarden van cultuur laten zich niet eenvoudig vangen in cijfers en aantallen; beleving, plezier, verrijking zijn de "zachte" criteria die zo kenmerkend zijn voor cultuur. Toch ligt daar een opdracht in de subsidierelatie tussen de instelling en gemeente Soest.

Conclusies rekenkamercommissie (rkc) uit onderzoek Idea

De conclusie uit de evaluatie van de vorige beleidsperiode sluit aan bij de conclusies die de rekenkamercommissie heeft getrokken in haar onderzoek (2014/2015) naar de effectiviteit van de inzet van subsidies voor Idea. Wat voor Idea geldt, geldt voor de gehele cultuurvisie:

prestatiecriteria moeten scherper geformuleerd worden om sturing en monitoring door de gemeenteraad beter mogelijk te maken. Dat betekent voor deze visie dat doelstellingen helder geformuleerd moeten zijn. De aanbevelingen die de rkc vervolgens doet zullen in deze visie en in het uitvoeringsplan beslag krijgen.

Uitgangspunten kadernota en beleidsplan sociaal domein

In de kadernota Sociaal Domein (februari 2014) stelde de gemeenteraad vast wat we in Soest belangrijk vinden voor de langdurige zorg, voor de jeugdzorg en voor participatie:

- Zelfredzaamheid voorop; een groter beroep op eigen kracht;
- De omgeving doet mee; actief inzetten van sociale netwerken;
- Voorkomen is beter dan genezen;
- Oplossingen per persoon, soms samen;
- We laten niemand vallen;
- Hulp dicht bij huis;
- Eén huishouden, één plan, één regisseur;
- Lokaal tenzij..
- Uitvoering binnen door het rijk beschikbaar gestelde gelden.

Deze uitgangspunten vinden hun uitwerking in het beleidsplan Sociaal Domein 2014-2015 (september 2014) "De brug bouwen terwijl je er overheen loopt". Door aan de preventieve kant de samenwerking tussen instanties en inwoners gemeente te organiseren willen we voorkomen dat doorval naar de maatschappelijk duurdere ondersteuning nodig is. Cultuur kan daarbij verbindend en ondersteunend zijn maar ook inhoudelijk een bijdrage leveren aan preventie door bijvoorbeeld participatie te bevorderen en/of eenzaamheid te voorkomen of door jongeren te stimuleren en te activeren.

Integraal accommodatiebeleid

In het integraal accommodatiebeleid gelden de uitgangspunten dat de gemeente geen wettelijke taak heeft tot het huisvesten van culturele voorzieningen. De gemeente wil sturen op activiteiten en niet op "stenen". Dat betekent dat het voorkomt dat gemeentelijke accommodaties worden afgestoten. Tegelijk kan in voorkomende gevallen worden onderzocht of en zo ja op welke wijze wij gemeentelijk vastgoed kunnen inzetten ten behoeve van culturele activiteiten, bijvoorbeeld met het oog op te ontwikkelen samenwerkingsverbanden, of met het oog op het faciliteren van slim (tijdelijk) gebruik van accommodaties

Vanuit het culturele veld komt regelmatig de vraag om aandacht voor goede accommodaties en huisvesting om culturele activiteiten uit te kunnen voeren. Een voorbeeld is de wens, om een groot pand in te mogen richten als multicultureel centrum waar de artistieke wereld elkaar kan ontmoeten en inspireren en zichzelf kan presenteren. Deze doelstelling is voor de gemeente Soest geen beleidsdoelstelling omdat deze niet past in het accommodatiebeleid dat de raad heeft vastgesteld. Wel kan de gezamenlijke doelstelling worden geformuleerd om deze wens nader te onderzoeken: de gemeente wil activiteiten behouden waar mogelijk; en onderzocht kan worden of dit uitgangspunt te combineren is met een particulier initiatief waarbij de gemeente faciliterend kan zijn.

Wettelijk kader

De gemeente heeft beperkte wettelijke taken op het gebied van cultuur:

- Wet stelsel openbare bibliotheekvoorziening (Wsob, bibliotheekwet). In deze wet is vastgelegd dat de bibliotheek een plek moet zijn waar kennis en informatie beschikbaar is ('de uitleenfunctie'); waar mogelijkheden zijn om je te ontwikkelen en educatie op te doen; waar lezen en het laten kennismaken met literatuur wordt bevorderd; waar ontmoeting en debat wordt georganiseerd; en waar mensen kunnen kennismaken met kunst en cultuur; en waarin de digitale bibliotheek is opgenomen als uitbreiding van de service. De Bibliotheekwet is in 2015 vernieuwd, en de VNG heeft hierop een nieuwe handreiking gepubliceerd. De nieuwe bibliotheekwet geeft veel nieuwe ruimte om de maatschappelijke functie van de bieb inhoud en vorm te geven, zoals de bestrijding van laaggeletterdheid, leesbevordering en andere onderwerpen in het sociaal domein en in het onderwijs. De bibliotheek als partner in het sociaal domein.
- Monumentenwet 1988 waarin de gemeentelijke verantwoordelijkheid is geregeld op het gebied van de zorg voor monumentale bouwwerken, de bescherming van stads- en dorpsgezichten en waarin de regels zijn opgenomen over archeologische monumentenzorg.
- Mediawet 2008 waarin de toelating tot het omroepbestel is geregeld dus ook de gemeentelijke zorgplicht voor de lokale omroep en de archiefvoorziening.

- (deel)regeling Cultuureducatie met Kwaliteit in het primair onderwijs als onderdeel van het Fonds voor Cultuurparticipatie 2013-2016, en welke vervalt per 1 augustus 2018. Deze regeling maakt het mogelijk om cultuuronderwijs voor het basisonderwijs te verzorgen en te financieren vanuit een rijksfonds.

Uitgangspunten landelijk cultuurbeleid "Ruimte voor cultuur" (brief regering d.d. 8 juni 2015)

- Kwaliteit van kunst en erfgoed bevorderen en toch diversiteit bereiken.
Als de kwaliteit van het aanbod niet voldoende aanspreekt, zullen verbindingen met andere domeinen zoals leefbaarheid, zorg, jeugd en toerisme niet tot stand kunnen komen. De eigen kwaliteit moet binnen de sector daarom altijd centraal staan.
- Ruimte voor innovatie voor de sector en voor instellingen om eigen profiel te ontwikkelen.
Cultuur dient lokaal te moeten kunnen worden afgestemd op de eigenheid en de couleur locale. Daarin past ook het ruimte geven aan instellingen om hierop in te spelen.
- Stimuleren van samenwerking en verbinding.
De toegevoegde waarde van cultuur benutten voor bijvoorbeeld de brede ontwikkeling voor jongere kinderen. In verbinding met andere maatschappelijke domeinen, zoals de zorg, het milieu, de leefbaarheid.

3 Wat willen we bereiken: Visie

Onze visie: Cultuur verbindt.

De maatschappelijke, economische en artistieke waarden van cultuur dragen bij aan de Soester samenleving als geheel. In de gemeente Soest doet iedereen mee, en cultuur heeft een rol om dat te bereiken. Want meedoen is de Soester cultuur.

Minister Bussemaker zei bij haar toespraak met een korte reactie op de verkenning 'Cultuur herwaarderen' van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid op 5 maart 2015: *“Cultuur heeft een eigen waarde die niet enkel is te vatten in termen van sociale en economische effecten, of verbinding met andere beleidsterreinen. Uit de intrinsieke waarde van cultuur vloeien de belangrijke maatschappelijke en economische waarden voort. Maar als de kunst en cultuur zélf niet van waarde zijn, dan is het dus ook zinloos die verbinding met andere maatschappelijke terreinen te zoeken.”*

In de voorbereidende fase van het visietraject om te komen tot de Cultuurvisie 2016-2020, heeft de gemeenteraad in de Startnotitie een aantal doelstellingen vastgesteld voor de cultuurvisie:

- samenwerking
- cultureel ondernemerschap
- onderscheidend aanbod
- toegankelijkheid van cultuur en kunst in Soest en Soesterberg
- cultuur voor jeugd en jongeren
- verbinding met andere beleidsvelden
- ontwikkelingen en veranderingen

Samen met inwoners, met het huidig culturele veld en met het maatschappelijk en economisch veld, hebben we een antwoord gezocht op de vraag: Wat willen we in Soest op cultureel gebied? Wat vinden we belangrijk binnen de vastgestelde doelstellingen? Eerst hebben we ons toekomstbeeld geschetst:

“In 2020 heeft de gemeente Soest een dynamisch, gevarieerd en onderscheidend cultureel aanbod. Culturele instellingen werken met elkaar samen binnen en buiten de culturele sector waardoor cultuur meer verbonden is met andere beleidsvelden zoals toerisme, sport, sociaal domein en economie. In de omgeving staat de gemeente Soest bekend als een bruisende culturele gemeente waardoor mensen in Soest en Soesterberg willen wonen, leven en werken.”

We hebben dit toekomstbeeld verder uitgediept vanuit drie gezamenlijk geformuleerde hoofddoelstellingen, die vervolgens in concrete termen verwoord zijn:

- Maatschappelijk waarde versterken: beleving, educatie, persoonlijke ontwikkeling, sociale cohesie, participatie, zelfredzaamheid en preventie binnen bredere sociaal domein, toegankelijkheid.
- Artistieke waarde behouden: talentontwikkeling, groei, expressie, eigen kracht, plezier, onderscheiden en innoveren.
- Economisch belang versterken: de opbrengsten van cultuur, cultureel ondernemerschap, cultuurtoerisme, lokale infrastructuur versterken en benutten, verbinding met werkgelegenheid, toegankelijkheid.

Maatschappelijke waarde van kunst en cultuur

Cultuur kent een breder maatschappelijk belang dan alleen het plezier van een bezoek aan theater of voorstelling. De functie van cultuur van *beleving* en *educatie* is daarmee niet minder belangrijk geworden. Ook de functie van *persoonlijke ontwikkeling* door actieve deelname aan cultuur is een belangrijke. Tegelijk heeft de cultuursector in de veranderde maatschappij de kans, om ook andere functies te vervullen. Niet om daarmee de landelijke bezuinigingen op bijvoorbeeld de Jeugdzorg te compenseren. Maar om te verbinden. De rol van cultuur in het sociaal domein lichten we toe aan de hand van de doelstellingen participatie, sociale cohesie en preventie.

Participatie

De samenleving verandert in hoog tempo en de transitie van de zorgzame overheid naar de participatiesamenleving is volop gaande. Gemeenten zijn op zoek naar nieuwe structuren en het ontstaan van bijvoorbeeld het sociaal team en het jeugdteam zijn daarvan in Soest resultaten. Deze teams zijn gericht op zorg en ondersteuning daar waar de eigen kracht tekort schiet. De culturele sector helpt door het realiseren van actieve cultuurparticipatie bij het formuleren van antwoorden op actuele vraagstukken in dit sociale domein. Zo versterkt actieve cultuurparticipatie in - min of meer - georganiseerde verbanden de *sociale cohesie* en samenhang. Bovendien stimuleert actieve cultuurparticipatie creatieve, innovatieve en sociale *competenties*. Deze dragen bij aan het zelfstandig functioneren van mensen en aan het nemen van verantwoordelijkheid. Dat doel past bij uitgangspunten in het bredere sociaal domein zoals ook in de gemeente Soest vastgelegd in het Beleidsplan Sociaal Domein 2015:

- Inwoners doen mee naar vermogen, eigen kracht wordt benut
- De zelfredzaamheid en participatie nemen toe
- Kinderen en jongeren groeien veilig en gezond op en ontwikkelen zich

Het sociaal domein en de cultuursector vinden elkaar in bijvoorbeeld dagbesteding als weg naar participatie. Of het nu gaat om het organiseren van culturele activiteiten als vrijwilligerswerk, of het schenken van koffie tijdens een lezing, of het aanbieden van een activiteit aan een bijzondere doelgroep, er ontstaat aansluiting die er nog meer voor zorgt dat niemand buiten de boot valt. Dit realiseren we door de benodigde middelen te combineren; denk aan bijvoorbeeld een cultuur-educatieve activiteit voor mensen met een beperking, het inzetten werkzoekenden in een cultureel project om social return te realiseren, en het stimuleren van vrijwilligerswerk in de cultuursector.

Sociale cohesie en samenhang

Sociale cohesie is de "kleefkracht" van de samenleving. Dat wat ons bindt en verbindt. In het sociaal domein zorgt sociale cohesie voor verbinding tussen mensen. Cultuur is een middel om sociale cohesie te bevorderen: sociale contacten bereiken door gezamenlijk deel te nemen aan activiteiten, het samenwerken door partijen om het cultuuraanbod te ontwikkelen, het op elkaar laten aansluiten van het aanbod tot een sluitend netwerk voor alle leeftijden en doelgroepen.

Preventie

Participatie en deelname aan (min of meer) georganiseerde culturele activiteiten voorkomt, mits goed ingezet, een "doorval" naar de ondersteuning vanuit het sociaal domein; cultuur als middel tot sociale activering, maatschappelijke participatie. We willen daarom de deelname aan culturele activiteiten zo breed mogelijk toegankelijk houden. Het Jeugdcultuurfonds levert hieraan een belangrijke bijdrage. Door samenwerkingen en onderlinge verbindingen te bevorderen blijft

deelname aan culturele activiteiten voor bredere groepen toegankelijk. Laagdrempelig en toegankelijk zijn daarbij blijvende uitgangspunten.

Artistieke waarde van kunst en cultuur

De waarde van kunst en cultuur is niet alleen in streefcijfers uit te drukken. Er is een intrinsieke waarde die de beleving, het plezier, de voldoening en de artistieke expressie vertegenwoordigt. Dit is de waarde van cultuur die iets bijdraagt aan het welzijn van mensen. Deze waarde is groot en draagt bij aan het zelfredzamer en gelukkiger voelen van mensen, waardoor minder ondersteuning op andere levensdomeinen nodig is. We verbinden deze culturele waarde met de andere twee: het maatschappelijk belang en het economisch belang. Ook voor de kunst en cultuur geldt dan het uitgangspunt in het brede sociaal domein: de eigen kracht van de sector staat voorop en deze bevorderen we door alleen in de gevallen dat de eigen kracht tekortschiet een vangnet te bieden.

Onderscheidend aanbod.

Het huidige aanbod wordt door de inwoners als divers, breed en voldoende gewaardeerd. Dat blijkt ook uit de bezoekersaantallen. De sector dient ook kwaliteit te blijven bieden om andere sectoren te interesseren voor samenwerkingen en verbindingen. De gemeente bemoeit zich niet met de inhoud. Wel zal de eventuele benodigde financiële ondersteuning getoetst worden op de kwaliteit, het lokale aspect en het onderscheidend karakter van het aanbod.

Jeugd en jongeren.

Uit zowel de expertmeeting als uit de peiling onder de inwoners blijkt, dat jongeren een andere beleving hebben van het culturele aanbod in Soest. Ze ervaren wel dat er veel is, maar ook dat het minder op de eigen belevingswereld aansluit. Ook willen jongeren zelf bijdragen aan een passender lokaal aanbod.

Breed gedragen is het belang van cultuureducatie voor basisschoolleerlingen: kinderen in contact brengen met alle aspecten van cultuur en kunst.

Economisch waarde van kunst en cultuur

Kunst en cultuur leveren veel op. Een goed cultureel aanbod draagt er toe bij, dat mensen in de gemeente Soest willen komen wonen, leven en werken. Zo stimuleert een goed sociaal cultureel klimaat economische ontwikkeling. Door flexibelere arbeidscontracten, de dubbele carrières van steeds meer tweeverdieners, toenemende mobiliteit en toegenomen waarde die men hecht aan vrije tijd, wordt de woonplek in toenemende mate onafhankelijk van de werkplek gekozen. Soest en Soesterberg worden gewaardeerd vanwege het lokale aanbod aan voorzieningen en activiteiten. Zo gaat de helft van de inwoners wel eens naar een concert in de gemeente Soest en maakt bijna 40% gebruik van het lokale theater, gaat de helft wel eens naar het openluchttheater en bezoekt bovendien de helft wel eens een lokaal museum. Een kwart maakt gebruik van het lokale cursusaanbod en de helft van de inwoners gaat naar lokale festivals en evenementen. Ook de bibliotheek wordt door de helft van de inwoners gebruikt en één op de drie inwoners van de gemeente Soest kijkt wel eens lokaal een film in een bioscoop. Men is ook bereid hiervoor te betalen: als de prijzen stijgen als gevolg van bezuinigingen door het Rijk of de gemeente, is een derde van de inwoners bereid om meer te betalen.

Cultureel ondernemerschap

Het lokale cultuuraanbod biedt voordelen boven het regionale of landelijke, al zal de schaal van de gemeente Soest geen vervanging zijn voor het aanbod in de steden. Die ambitie heeft Soest ook niet. Er wordt realistisch gekeken naar "wat is er al" en "wat is er nodig". Dit vertaalt zich ook in de rolverdeling: de sector wil zelf, onafhankelijk van de gemeente, initiatieven kunnen ontplooiën en onderling samen kunnen werken, middelen kunnen vergaren en buiten paden kunnen treden. Inmenging door de gemeente wordt niet gewenst. De rol van de gemeente wordt gezien als die van regisseur, van verbinder, van procesbegeleider, en van de toetser: past het en mag het. Deze rol sluit aan bij de rol die de gemeente steeds meer inneemt in het bredere sociaal domein.

Cultuurtoerisme

Een breed en divers cultuuraanbod draagt bij aan de economie door de komst van toeristen en bezoekers met gevolgen voor de detailhandel en horeca. De waarde van vastgoed kan stijgen als

door het kunst- en cultuuraanbod de vitaliteit van de lokale economie toeneemt. Dit betekent dat de samenwerking tussen ondernemers en de cultuursector explicieter vorm gaat krijgen. Ondernemers geven dat ook zelf aan: zij zien samenwerkingen in marketing, toegankelijkheid, crowdfunding. Ook vanuit de cultuursector zelf komt de wens om de gemeente Soest landelijk op de kaart te zetten, zonder dat daartoe direct financiële middelen van de gemeente worden gevraagd. Daarnaast ziet men kansen in de verbinding tussen natuur en cultuur vanwege de groene bosrijke omgeving.

Samenwerken en verbinden

Samenwerking, binnen het culturele veld en tussen cultuur en andere beleidsvelden (economie, toerisme, sport, welzijn, jeugd, accommodatiebeleid..) is de sleutel om de doelstellingen te kunnen behalen. Zodat afstemming nog beter kan worden gevonden en schaal- of efficiency voordelen kunnen worden behaald. En ook wordt de samenwerking al gezocht in het op tijdelijke of projectbasis vinden van elkaar zodat de krachten en middelen gebundeld worden. Dit laten we verder ontstaan door ruimte te geven. Samenwerking is daarmee een belangrijk thema om de doelstellingen te bereiken. Daar waar het past, zal de aansluiting met bijvoorbeeld het accommodatiebeleid worden gezocht: minder stenen, meer inzetten op activiteiten. De innovatiekracht komt uit de sector zelf: door te ondernemen en door te zoeken naar nieuwe verbindingen. Ondernemers geven aan wat zij zelf zien als rol van de gemeente: Ruimte bieden om buiten de kaders te treden. De gemeente mag zich meer terugtrekken, maar wel is behoefte aan ondersteuning en/of facilitering. De sector is volwassen en zelfredzaam genoeg om eigen ideeën en middelen te vergaren. De gemeente verbindt partijen als deze elkaar niet weten te vinden. Maar hoeft zelf geen partij te zijn in de ontwikkeling en de uitvoering, want cultuur wordt door het culturele veld gemaakt.

Samenwerking betekent ook voor de gemeente Soest zelf dat intern meer afstemming wordt gezocht. In de opstelling van deze visie is daarom nadrukkelijk de samenwerking gezocht en gevonden tussen bijvoorbeeld accommodatiebeleid, cultuurbeleid, grondzaken, realisatie, beleid sociaal domein en economische zaken. Ons doel is een gezamenlijk en breed gedragen beleid te formuleren dat uitvoerbaar is.

De gemeentelijke rol verandert, en dat geldt ook in de relatie tot de sector cultuur.

Uit het inwonerspanel komen onderstaande opvattingen hierover:

“Het stimuleren van bijwonen van culturele activiteiten is geen rol van de gemeente maar van de organiserende instanties”

De gemeente is nodig:

“Voor de toestemming en de noodzakelijke vergunningen”.

“Voor de veiligheid”.

“Voor advies”.

“Voor de locatie”.

“Voor de financiering”.

4 Wat willen we bereiken: Doelstellingen

In de gemeente Soest doet iedereen mee, en om dat te bereiken is ook cultuur een instrument. Vanuit deze visie hebben we onze doelstellingen geformuleerd: Wat willen we gezamenlijk bereiken in de gemeente Soest. In dit hoofdstuk maken we onze doelstellingen concreet: wat gaan we ervoor doen. Vervolgens definiëren we in het nadere uitvoeringsplan: hoe voeren we onze doelstellingen uit en wat zijn onze prestaties?

Inwoners beoefenen en creëren: Inwoners van Soest ervaren cultuur of beoefenen dit passief of actief. Inwoners kunnen zelf een actieve rol spelen in de organisatie van cultuur. Over het algemeen zijn de inwoners tevreden over het aanbod van voorzieningen en activiteiten in de gemeente Soest. Men doet graag zelf mee.

(Conclusie uit de expertmeeting)

We benoemen in het vorig hoofdstuk onze doelstellingen:

- Maatschappelijk waarde van kunst en cultuur inzetten
Samenwerking, beleving, cultuureducatie, persoonlijke ontwikkeling, sociale cohesie, (cultuur)participatie, zelfredzaamheid en preventie binnen bredere sociaal domein.
- Artistieke waarde van kunst en cultuur behouden: samenwerking, talentontwikkeling, groei, expressie, eigen kracht, plezier, onderscheiden en innoveren.
- Economische waarde van kunst en cultuur doorontwikkelen: samenwerking, de opbrengsten van cultuur, cultureel ondernemerschap, cultuurtoerisme, lokale infrastructuur versterken en benutten, verbinding met werkgelegenheid, vastgoed, ontwikkelingen en veranderingen.

Beleving

Cultuurparticipatie geeft plezier. De ervaring van een mooie voorstelling, een indrukwekkend schilderij, het samen muziek maken, dat is de intrinsieke waarde van cultuur die zich lastig laat meten maar het welzijn van ons allen bevordert. Deze intrinsieke waarde zit ook in de artistieke vrijheid van het zelf scheppen en creëren. Omdat deze waarde intrinsiek is en zich niet laat uitdrukken in tijd of geld, wil de gemeente deze in stand houden via de eventuele financiële ondersteuning van een basisaanbod, maar vooral vanzelfsprekend laten zijn. Hieraan koppelen we geen prestatiecriteria. We hebben de inwoners van Soest bevraagd op de beleving van het huidige aanbod aan culturele voorzieningen. Dit wordt goed gewaardeerd.

1. We handhaven het huidige basisaanbod. Daaronder verstaan we de bibliotheekfunctie, het theater IDEA en de educatie op de basisschool. De vorm, inhoud en uitvoering van de huidige voorzieningen kunnen wel veranderen, waarbij we open staan voor vernieuwing en particulier initiatief. Voor wat betreft het basisaanbod geldt: cultuur is van en voor iedereen. Daarbinnen kunnen speerpunten worden aangegeven.

Participatie

We positioneren culturele voorzieningen op onderdelen binnen de basisinfrastructuur in de gemeente Soest. Dat maakt het mogelijk om verbindingen te leggen tussen bijvoorbeeld zorg en welzijn en cultuur. De gemeentelijke rol kan zijn om de verbindingen te faciliteren, maar ook om vanuit de toegang tot het sociaal domein verbindingen te zoeken met cultuur. Denk daarbij aan dagbesteding in de vorm van een culturele activiteit. Culturele instellingen hebben een rol in het bredere sociaal domein en zien we als onderdeel van de basisinfrastructuur. Instellingen zijn omgevingsbewust en in staat in te spelen op de behoefte van de inwoners. Deze positionering doet recht aan de integrale benadering van cultuur en kunst. Dit geeft ruimte voor nieuwe verbindingen en samenwerkingen. De instellingen tonen zich creatief in het inspelen op bezuinigingen en ombuigingen door nieuwe samenwerkingen op te zoeken en aan te gaan. Dit maakt ook de financiële zelfredzaamheid van de culturele sector sterker.

2. We gaan de mogelijkheid onderzoeken van het combineren van bijvoorbeeld participatietrajecten of dagbesteding en bibliotheek. De nieuwe Bibliotheekwet geeft ruimte aan een brede interpretatie en functie van de bibliotheek. We starten in 2016 met de combinatie van functies en gebruikers in de bibliotheek. Zie verder het kader onderaan dit hoofdstuk.
3. We passen de Beleidsgestuurde Contractfinanciering (BCF) hierop aan: deze wordt meer gericht op de beoogde effecten van het beleid en op de gezamenlijke verantwoordelijkheid. De BCF wordt minder gericht op de uitvoering door Idea, maar wel op het stimuleren van initiatief door Idea

Sociale cohesie en preventie

Cultuurparticipatie is niet het antwoord op alle uitdagingen in het sociaal domein. Maar cultuur heeft wel functie hierin: als kleefkracht, als middel om de sociale cohesie te bevorderen. Dit vraagt dan wel een breed en divers aanbod, afgestemd op bijvoorbeeld doelgroepen. In de financiering door de gemeente van culturele activiteiten en instellingen zullen we hier meer aandacht aan schenken en aan toetsen.

Door cultuur meer als onderdeel van een geheel te positioneren, participatie te bevorderen en het aanbod nauwer op doelgroepen te laten aansluiten willen we cultuur meer preventief kunnen inzetten: om eenzaamheid te voorkomen, om overlast te beperken, om maatschappelijke zorg te ontlasten.

4. De culturele voorzieningen zijn onderdeel van onze basisinfrastructuur. We zien cultuur als instrument in onze inzet voor participatie en activering.
5. Voor de vertaling van deze doelstellingen naar het uitvoeringsplan werken we als partners in het sociaal domein samen: wie doet wat en vanuit welke rol?

Toegankelijkheid

Uit zowel de expertmeeting als uit het inwonerspanel blijkt de "vindbaarheid" van cultuur in Soest een issue: de huidige informatievoorziening volstaat niet. Dat geldt zowel voor jongeren als volwassenen. Er mag meer ruimte komen voor innovatie en vernieuwing op dit gebied en de informatie mag meer gebundeld worden en bekend worden via nieuwe kanalen en media. Voor de gemeente Soest betekent dit, dat de huidige functie en rol van het Cultuurpunt opnieuw bekeken gaat worden. Dit past ook in de uitkomsten van de evaluatie van het cultuurbeleid in de afgelopen beleidsperiode. Ook zal bekeken worden of de inzet van een combinatiefunctionaris, gefinancierd vanuit de daartoe bestemde Rijksmiddelen kan bijdragen aan dit doel.

Bijzondere aandacht krijgt het onderwerp kunst in de buitenruimte. Inwoners blijken deze niet voldoende te herkennen of te kunnen vinden. We zullen onderzoeken of ook hier de toegankelijkheid, de vindbaarheid verbeterd kan worden.

Toegankelijk gedefinieerd als "voor iedereen en niet elitair" wordt als voldoende bevonden door de gebruikers in de gemeente Soest. Dat willen we ook. We willen dat cultuur en kunst breed toegankelijk blijft voor iedereen. Door het brede aanbod is er voor ieder wat wils en de financiële drempel valt voor de gemeente voor in ieder geval kinderen en jongeren onder het gemeentelijk

minimabeleid. Het Jeugdcultuurfonds speelt hierin een belangrijke rol. Voor kinderen, waar een financiële drempel bestaat om aan muziekonderwijs deel te nemen, bestaan nog meer faciliteiten vanuit de muziekinstellingen en scholen zelf. We willen deze regelingen combineren waar dat mogelijk is en meer bekendheid geven. De uitdaging is om met minder middelen de toegankelijkheid te kunnen behouden. Dat kan ook betekenen dat op onderdelen prijzen stijgen. Uit de peiling onder inwoners blijkt, dat een derde van de volwassenen bereid is om meer te betalen voor een kaartje als de gemeente verder zou moeten bezuinigen

6. We herijken de huidige rol en functie van het Cultuurpunt.
7. We onderzoeken verbetermogelijkheden voor de vindbaarheid Kunst in de buitenruimte.
8. Waar mogelijk gaan we fondsen en middelen combineren en vereenvoudigen.

Onderscheidend aanbod

Het aanbod in Soest en Soesterberg is breed en divers en hier zijn we trots op. Toch blijkt uit de peiling onder inwoners van Soest, dat de cultuurparticipatie zou toenemen als het aanbod nog meer divers zou zijn. Opnieuw komt hier de jongerencultuur aan de orde. Naast de eerder genoemde inzet van de jonge cultuurmakelaar, geeft deze uitkomst een prikkel aan de cultuursector: we behouden wat goed is, maar de innovatie en verandering in het aanbod en in de sector is een blijvend iets om aantrekkelijk te blijven voor de toekomst.

De gemeente stimuleert innovatie en verbinding door bij aanvragen voor gemeentelijke financiële ondersteuning een heldere toetsing te doen op dit punt: wat biedt het wat er nu nog niet is? Daarnaast wordt getoetst op een goed evenwichtig aanbod in zowel Soest als in Soesterberg.

9. We behouden de huidige diversiteit. We toetsen op diversiteit door dat op te nemen in de subsidieregeling.
10. Dit doen we ook voor wat betreft het onderscheidend karakter: wat biedt het ten opzichte van dat wat er al is?

Cultuur voor jeugd en jongeren

Jongeren geven aan, het aanbod voor 14-25 jarigen onvoldoende te vinden. Vanuit de samenwerkingsgedachte en de verbindingsgedachte, zullen daarom jongeren uit Soest een grotere rol krijgen in het cultuuraanbod voor de eigen doelgroep. We gaan onderzoeken hoe dat uitgevoerd kan worden. Denkbaar is dat jonge werkzoekenden vanuit de Participatiewet in Soest de kans krijgen, werk en leerervaring op te doen op deze manier. Een ander voorbeeld kan zijn, om een jonge combinatiefunctionaris de rol van cultuurmakelaar te laten vervullen de verbinding tussen cultuur en jeugd te leggen vanuit de eigen belevingswereld.

De gemeente bevordert cultuurparticipatie voor jongeren door bij aanvragen voor eventuele financiële ondersteuning expliciet te toetsen op de deelname door jongeren aan de organisatie en de uitvoering van het evenement of de activiteit.

De gemeente subsidieert en ondersteunt cultuureducatie in het basis- en voortgezet onderwijs. Een uitbreiding ten opzichte van het huidige kan zijn, om een project als "Kies je sport" ook voor cultuur in te zetten: basisschoolleerlingen krijgen de kans, om door deelname aan korte cursussen, kennis te maken met het culturele aanbod in Soest. We hebben in de expertmeeting ervaren, dat er veel bereidheid en creativiteit bestaat vanuit het werkveld om hieraan bij te dragen en om initiatieven te ondernemen.

11. We geven jongeren de kans, hun eigen culturele aanbod tot stand te brengen. We onderzoeken of bijvoorbeeld werkstages kunnen gelden als dat past bij het competentieprofiel van de jongere.
12. We onderzoeken de mogelijkheid om een jongere als cultuurmakelaar in te zetten in de vorm van een combinatiefunctionaris als verbindende schakel: de uitvoerende partijen zijn er, en cultuur wordt door hen gemaakt. Door verbindingen te leggen kunnen nieuwe mogelijkheden en samenwerkingen ontstaan.
13. We onderzoeken de mogelijkheid om "Kies je Kunst" te organiseren in de gemeente Soest.

Cultureel ondernemerschap

Cultureel ondernemerschap is het nastreven van een extra doelstelling naast de artistieke doelstelling. De balans tussen zakelijke en culturele doelstellingen.

De verbinding tussen ondernemers en de cultuursector is niet nieuw. Wel komt de laatste jaren nadrukkelijker dan voorheen het gesprek tussen ondernemers en de cultuursector op gang. Beide onderschrijven ook de kansen en de mogelijkheden die de verschillende invalshoeken (economisch, maatschappelijk en artistiek) bieden om elkaar te vinden: Vanuit economisch belang ziet men kansen in het versterken en profileren van de sector, de marketingkant van cultuur, de ambities durven uitbreiden. Vanuit de artistieke waarden geredeneerd, is ondernemerschap niet altijd vanzelfsprekend verenigbaar met artistieke vrijheid die men als noodzakelijk beschouwt. Maar men wil zeker ondernemen. Denkbaar is, dat het ondernemen vanuit de gezamenlijkheid binnen een gebouw een bron van inspiratie en creativiteit is, van ontmoeting, van kruisbestuiving, van ondernemerszin. Men toont zich bereid in het samenwerken vanuit het besef dat een gebouw kostbaar is en particulier initiatief vraagt. Uit het inwonerspanel blijkt daarnaast, dat het bereik van (en dus de participatie aan) cultuur vergroot kan worden als de informatievoorziening eenduidiger en sneller wordt. Vooral jongeren geven aan, een app handiger te vinden, terwijl ouderen bij voorkeur via de weekbladen geïnformeerd worden.

Als gemeente vinden wij ondernemerschap een voorwaarde voor het realiseren van de gezamenlijke doelstellingen. Daarom toetsen wij ook hier op bij eventuele financieringsaanvragen: culturele instellingen maximaliseren de eigen inkomsten om te komen tot een evenwichtige financieringsmix.

De culturele wereld benadrukt ook in haar input, dat subsidie vaak niet nodig is of gewenst wordt, omdat men geen inmenging wenst van de overheid. Meer aandacht voor dat wat er al is helpt vaak voldoende.

14. We passen onze subsidieregels waar nodig en mogelijk aan op het onderwerp "cultureel ondernemerschap": toets op mix van bronnen van financiering tussen algemene en private middelen.
15. Het gebruik van eigentijdse middelen als social media zal onderdeel zijn van de herijking van het Cultuurpunt.
16. We stimuleren waar mogelijk initiatieven op het gebied van cultureel ondernemerschap: we bevorderen verbindingen tussen beleidsvelden en initiatieven vanuit de samenleving op dit gebied. Als gemeente verbinden we graag de ondernemers aan de cultureel ondernemers om marketing doelstellingen te realiseren en kennis te delen, opleiding en professionalisering uit te wisselen.
17. We benoemen concrete marketingdoelstellingen samen met het culturele veld zoals bijvoorbeeld " Meer bekendheid geven aan bestaande fondsen" .

Cultuurtoerisme

Het inzetten van cultuur en kunst om de aantrekkelijkheid van Soest en Soesterberg te vergroten noemen we cultuurtoerisme. Het aanbod van festivals en activiteiten in Soest wordt niet alleen lokaal gewaardeerd maar blijkt ook aan aantrekkende werking op het toerisme te hebben. Dat willen we uitbreiden, zonder de ambitie te hebben om een stedelijk cultureel aanbod te ontwikkelen. Door slim te combineren kunnen evenementen meerdere doelen nastreven en realiseren. Het onderscheidend karakter van het aanbod is hierbij van grote waarde, maar ook de verbinding met horeca en toerisme: arrangementen in geval van meerdaagse evenementen, combinaties van festivals met een horeca aanbod, marketing en cultuur beter verbinden en zo meer aandacht in de regionale pers bereiken, het unieke van Soest tot zijn recht laten komen in het culturaanbod. Als gemeente zullen wij ook hier meer aandacht vragen voor de verbindingen die zijn gelegd om een evenement tot stand te brengen.

18. We bundelen onze zorg voor de toegankelijkheid/vindbaarheid van het cultureel erfgoed en de kunst in de buitenruimte met onze trots op Soest door in onze informatie hier meer verbinding te leggen. We zetten dit letterlijk op de kaart.

Verbinding andere beleidsvelden

Het verbinden van beleidsvelden om het brede en diverse aanbod in Soest op termijn in stand te kunnen houden zien we als essentieel en noodzakelijk. Als het effect van samenwerking meer oplevert dan de afzonderlijke partijen zouden kunnen bereiken, bereiken we synergie. Dit streven blijkt breed gedragen. We denken aan verbindingen met toerisme, recreatie, horeca, ondernemers, WMO, de Jeugdwet, langdurige zorg, werkgelegenheid, sport. Maar ook denken we aan de relatie tussen een leegstaand pand en een tijdelijke culturele bestemming, of waar mogelijk en nodig het vergunningen flexibiliseren om slimmere combinaties mogelijk te maken.

19. We zoeken waar dat mogelijk is binnen ons beleid en binnen onze middelen naar slimme combinaties om gezamenlijke doelstellingen te kunnen formuleren en synergie te bereiken.
20. In onze subsidievoorwaarden stellen we de benodigde randvoorwaarden vast.

Ontwikkelingen en veranderingen

Ook het thema innovatie zien we als noodzakelijk, maar vooral prikkelend, leuk en stimulerend om het huidige cultuuraanbod in stand te kunnen houden, te moderniseren, door te ontwikkelen en in te spelen op nieuwe ideeën, ontwikkelingen en bewegingen in de maatschappij. Uit de expertmeeting kwam naar voren dat de bereidheid er is vanuit de culturele sector, om actief mee te denken over eigen initiatief, over veranderingen. Het culturele veld toont zich hier krachtig en volwassen. De bemoeienis van de gemeente mag zich ook hier wat het culturele veld betreft, beperken tot voorwaardenscheppend beleid. Als men buiten kaders wil denken, vraagt dat een flexibele en meedenkende gemeente, die initiatieven faciliteert. Als gemeente vragen wij op onze beurt om input aan het culturele veld: wat heeft men nodig van de gemeente, en wat kan er beter of anders, wat gaat er goed. Cultuurbeleid komt in deze samenwerking tot stand en blijft zo steeds ontwikkelen.

21. We betrekken het culturele veld bij de evaluatie van de komende beleidsperiode na vier jaar.
22. In onze subsidievoorwaarden faciliteren we de mogelijkheid om te toetsen op "innovatie en vernieuwing".

Verbinding tussen cultuur, zorg en welzijn komt tot stand in de nieuwe rol van de bibliotheek in Soest: de bibliotheek als partner in het sociaal domein. In het gebouw aan de Willaertstraat wordt gezocht naar samenwerkingen tussen partners die inhoudelijk op elkaar aansluiten waardoor het gebouw meerdere functies krijgt. Naast de meer traditionelere functies van bibliotheek als vraagbaak, centrum voor leesbevordering en educatie, en uitwisseling van boeken, onderzoeken we de samenwerking met dagbesteding, werkplekken voor iedereen, ontmoetingen tussen werkzoekenden en werkgevers, aanspreekpunt voor vragen op cultureel gebied. We combineren de gemeentelijke doelstellingen ten aanzien van gemeentelijke accommodaties met gezamenlijke verantwoordelijkheden op het gebied van zorg, jeugd, welzijn en bijvoorbeeld werk en inkomen.

De nieuwe bibliotheekwet (1 januari 2015) biedt bovendien meer ruimte voor dan voorheen aan de bibliotheek om zich te ontwikkelen als uitvoerder in het sociaal domein en als cultureel ondernemer. Voor deze visie is de keuze, om de 'bieb' als voorbeeld te noemen van nieuwe ontwikkelingen maar niet dieper uit te werken,

6 Wat mag het kosten

In 2014 heeft de raad gekozen voor ombuigingen, en dit gold ook voor het beleidsveld cultuur. Dit heeft voor een aantal grotere instellingen ingrijpende gevolgen gehad. Deze instellingen hebben zich weerbaar getoond door toch een goed aanbod te kunnen blijven leveren binnen het nieuwe financieel kader.

In de programmabegroting 2016-2019 stelt de raad het financieel kader voor uitvoering van het cultuurbeleid vast. De volgende uitgangspunten zijn vastgesteld voor de financiële kaderstelling:

- Uitvoering van de in deze visie genoemde doelstellingen vindt plaats binnen de bestaande budgetten, waarbij de raad jaarlijks bij de programmabegroting de budgetten opnieuw kan beoordelen.
- Omdat we streven naar verbindingen en naar slimme combinaties, kiezen we ervoor om ook voor de financiering waar mogelijk en haalbaar verbindingen te leggen met andere beleidsvelden. We streven naar synergie: het geheel biedt meer dan de som der delen.
- Omdat we in deze visie een nieuwe rol van de gemeente en van de instellingen zien, kiezen we ervoor, om de huidige verdeling van de middelen Cultuur opnieuw te bekijken vanuit de nieuwe visie.
- In deze visie zijn nieuwe criteria genoemd die bij de aanvragen voor (co-)financiering zullen worden toegepast. We kiezen ervoor, om waar mogelijk en nodig, de huidige verdeling van de middelen aan de nieuwe criteria te toetsen. Een voorbeeld is een evenwichtige financieringsmix tussen eigen middelen en gemeentelijke subsidie, de mate van participatie van en door jongeren en de mate van bijdrage aan bijvoorbeeld participatie. Deze criteria worden in het uitvoeringsplan verwerkt.

7 Conclusie en vervolg: Hoe verder

In de gemeente Soest doet iedereen mee, en dat geldt ook voor cultuur. Meedoen is de Soester cultuur. We gaan de komende jaren meer inzetten op dat element van cultuur wat er al is; een breed gedragen sector, een breed en divers aanbod, een hoge graad van participatie en een grote mate van enthousiasme en initiatief. We combineren dat meer met andere beleidsvelden zoals zorg, welzijn, toerisme, horeca. Dit, om er voor te zorgen dat echt iedereen in Soest, naar zijn of haar eigen vermogen, kan participeren. Als onderdeel van het sociaal domein, maar ook gewoon: om te genieten. We zetten meer in op ondernemen, onderscheiden, innoveren, verbinden en samenwerken, en gaan daar onze financiering op afstemmen en onze prestaties op beoordelen. We, dat zijn wij allemaal; het culturele veld, de ondernemers, de inwoners, de gemeente. In gezamenlijkheid, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid werken we aan behoud, versterking en verbreding van zowel de kwaliteit van het aanbod als van de functie van het aanbod. Alle ruimte voor initiatief voor waar dat past in deze visie en in het financieel kader. We hebben hierin vertrouwen omdat deze visie tot stand gebracht is in samenwerking met alle betrokkenen. We durven dit aan omdat ook met beperkte middelen heel veel mogelijk is; door slimmer te combineren. Er is ambitie om dit te realiseren, vanuit de artistieke beleving, vanuit de maatschappelijke beleving en vanuit de economische beleving. Omdat de opbrengst van dit cultuurbeleid is: in Soest doet iedereen mee.

Deze visie is de aanzet tot de concrete afspraken die we met elkaar maken over het HOE: hoe voeren we dit uit, hoe realiseren we onze doelstellingen. De visie en doelstellingen staan nu vast. Over het hoe gaan we in gesprek. Ook dat gesprek zal weer een gezamenlijke aanpak kennen waarin we luisteren naar elkaar en knopen zullen doorhakken en prestatiecriteria zullen formuleren. De te behalen prestaties vormen de basis voor de gemeenteraad om het succes van het beleid te kunnen monitoren. Dat vraagt zo concreet mogelijke formuleringen. Dit alles leggen we vast in een uitvoeringsplan. Dat zal samen met deze visie de basis vormen voor het cultuurbeleid van de komende vier jaar. Het uitvoeringsplan en de visie zullen per 1 januari 2016 van kracht zijn.